



COMPROMÍS MUNICIPAL PER A L'ÈXIT ESCOLAR

ESPAIS DE SUPORT EDUCATIU **Promoció de la lectura i activitats formatives**

Mesura de Govern

Consell Plenari Maig 2012



Mesura de Govern

COMPROMÍS MUNICIPAL PER A L'ÈXIT ESCOLAR:

ESPAIS DE SUPORT EDUCATIU

Promoció de la lectura i activitats formatives

Plenari del Consell Municipal. Maig 2012.

Des de l'Ajuntament de Barcelona orientem els nostres principals esforços a enfortir les accions que facin de la nostra ciutat un espai educatiu que ofereixi oportunitats a tothom, que ajudi als qui més ho necessiten, i que alhora faciliti progressar a aquell que tingui condicions per fer-ho.

Per aquest motiu, des de l'Ajuntament de Barcelona, estem treballant per reforçar les accions dutes a terme des del Consorci d'Educació de Barcelona i que van en la línia de la vocació de la ciutat per tenir veu i presència activa en el futur de l'educació, amb accions que complementen tant les franges primerenques d'edat com les que van més enllà, com la franja de 19 a 24 anys, cercant la formació al llarg de la vida.

En la proposta de Programa d'Actuació Municipal, dins l'objectiu dedicat a coordinar i sumar les estratègies que treballen contra el fracàs escolar i per la millora de la qualificació acadèmica i professional dels joves, destaquen les accions de suport a la lectura com a porta d'entrada al coneixement.

» 01. Antecedents.

Tot i la millora relativa durant els darrers temps, la lluita per l'èxit escolar continua sent un dels principals reptes del país, així com també ho és a nivell europeu.

Aquest repte se centra en l'interès per la millora de la formació de la població, tant des del punt de vista quantitatiu (increment del nombre de persones amb educació reglada o acreditada) com qualitatiu (increment del nivell formatiu). Aquest interès es justifica ja que l'educació està en la base de la promoció individual de les persones i és, per tant, un motor d'inclusió i promoció social, i una bona formació de la població determina la competitivitat present i futura del país.

Són molts els indicadors que serveixen per acotar empíricament el fenomen des del punt de vista quantitatiu, però els més comuns són:

- ✓ el que mesura l'alumnat que abandona l'ensenyament obligatori sense haver obtingut la titulació,
- ✓ el que mesura l'abandonament educatiu prematur, és a dir la població entre 18 i 24 anys sense estudis post obligatoris.

Recentment a Catalunya l'existència de les proves universals a l'Educació Primària permetrà també tenir dades sobre els aspectes qualitatius, és a dir sobre els nivells formatius reals que impliquen les notes dels alumnes.



Per explorar les causes del fracàs escolar cal recórrer a models d'alta complexitat. Cada vegada són més els autors que afirmen que capacitats com l'autocontrol i l'atenció, o valors com la responsabilitat i l'esforç, que són en la base de l'èxit escolar depenen fonamentalment de la cultura familiar, social i dels Media i aquestes actuen sovint en contra dels valors i les capacitats que promou l'escola i que calen per adquirir coneixements.

Altres consideracions a tenir en compte són l'escassa detecció dels primers indicis del fracàs escolar durant l'etapa de l'educació infantil i els cursos inicials de l'educació primària respecte a la visualització del fenomen que es produeix en el pas de la infantesa a l'adolescència, coincidint amb els pas de l'educació primària a l'ESO.

Finalment, es constata la relació explícita que hi ha en un gran nombre d'alumnes entre les dificultats escolars i un aprenentatge deficitari en les competències lingüístiques, especialment en la lectura.

L'actuació per la millora de l'èxit escolar ha evolucionat des dels models compensatoris, als models per l'equitat i l'atenció a individual.

Des de la perspectiva de l'educació equitativa es tracta de combinar la tendència a l'excel·lència de sistema amb la garantia d'uns mínims competencials per a tothom. Des d'aquesta perspectiva es recomana incrementar les mesures adreçades a millorar el rendiment de l'alumnat, tant de caràcter universal com de caràcter específic, destinades a determinats col·lectius de risc.

Entre aquestes mesures trobem bones pràctiques relatives a la formació en grups reduïts amb un docent especialista, l'increment del temps dedicat a la lectura, programes d'adaptació curricular, avaluació diferenciada, activitats extraescolars, cursos de recuperació durant les vacances i monitoratge dels alumnes més avançats respecte dels que ho estan menys, entre d'altres.

L'increment del temps dedicat a la lectura, especialment amb caràcter preventiu a l'Educació Primària ha estat un dels més destacats. Ja el primer dels cinc punts de referència de Lisboa 2010 diu:

1. Aconseguir que el percentatge d'alumnat que té un nivell baix de comprensió lectora —nivells 1 i inferior a 1, a l'escala PISA— tingui valors iguals o inferiors al 15,5% del total de la població escolar que acaba l'educació secundària obligatòria.

Posteriorment diferents estudis han establert una clara relació entre èxit escolar i temps dedicat a la lectura.

El fracàs escolar és un problema complex del qual sabem que el sistema educatiu és un element fonamental per prevenir-lo i corregir-lo, però que també hi ha altres aspectes que juguen un paper decisiu com ho són les condicions socioeconòmiques, el capital educatiu, cultural i social de les famílies, i les característiques de l'entorn, entre d'altres.

El fracàs escolar es visualitza fonamentalment en dues menes d'indicadors:

A. El nivell de les competències bàsiques dels estudiants al final de l'etapa d'educació obligatòria

D'acord amb l'Informe d'Escolarització del Consorci d'Educació del curs 2009-2010, la taxa d'èxit a 4t d'ESO és de 82.7%. Tanmateix, d'acord amb les dades que disposem del curs 2007-2008, hi ha una intensificació de les desigualtats entre centres públics i privats concertats.

B. La proporció de joves que han abandonat el sistema educatiu sense acreditar la formació i que no continuen estudiant

Les dades més rellevants al respecte són:

La taxa d'abandonament prematur dels estudis (persones de 18 a 24 anys que han completat l'ESO i no continuen fent estudis posteriors) és del 29% a Catalunya, enfront del 14,4% de la mitjana de la Unió Europea (Dades Idescat, 2010)

Un fet posat de manifest per nombrosos estudis, és que els i les joves que accedeixen al mercat laboral en situació d'insuficiència formativa tenen taxes d'atur més altes i riscos més elevats de precarietat laboral.

Això s'ha accentuat en el panorama actual de crisi econòmica. (Informe *Infants i famílies a Barcelona*. Nov. 2010. Institut d'Infància i Món Urbà-CIIMU)

Pel que fa a les variables relacionades amb el risc de fracàs escolar, els estudis en destaquen de familiars –l'ambient, el capital cultural i l'estatus socioeconòmic de la família- i d'institucionals –centre escolar i pràctica docent.

L'informe **“La lluita contra el fracàs escolar: el paper dels governs locals”**, presentat a la Jornada del XVIII Fòrum Local d'Educació, afavorit per la Diputació de Barcelona, posa de manifest que els ajuntaments se situen en el primer pla de la lluita contra el fracàs escolar, havent de dirigir la mirada cap a l'entorn de proximitat de l'alumne, havent de desplaçar el focus d'intervenció cap a aspectes innovadors relacionats amb el context d'aprenentatge dels alumnes i els condicionants de l'entorn.

» 02. De la mà dels centres escolars i amb la participació de la ciutadania

Des de l'Ajuntament, posar a disposició de les famílies un suport complementari als alumnes que ho necessitin per assegurar les competències bàsiques amb programes de reforç.

El programa Èxit, que desenvolupa el Consorci d'Educació de Barcelona treballa en dos nivells:

- ✓ Amb l'ÈXIT 1 s'ofereix reforç escolar a l'alumnat de 5è i 6è de primària i al de 1r i 2n d'ESO, de manera que es dona continuïtat al pas de l'etapa de primària a secundària.
- ✓ Amb l'ÈXIT 2 s'ofereixen alternatives per a la diversificació curricular als grups d'alumnes de 3r i 4rt d'ESO que tenen més dificultats, tot treballant conjuntament amb entitats, institucions i serveis de la ciutat.



Fruit d'una primera anàlisi es contempla la necessitat d'impulsar intervencions que es porten a terme a la nostra ciutat com el programa Èxit que es desenvolupa dels del Consoci d'Educació de Barcelona, engegar programes nous com el de "Suport a la Lectura com a porta d'entrada al coneixement", que té com a objectiu fomentar les competències lectores, molt especialment el gust per la lectura amb infants entre 7 i 9 anys, i que es planteja com un treball compartit entre l'eix escola, família i societat, o reformulant-ne d'altres com el Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona (PECB) perquè esdevingui un instrument de participació i coresponsabilitat ciutadana per fer de l'educació l'eina clau per a l'èxit escolar i per la construcció d'una ciutadania democràtica.

El PECB es defineix en aquesta nova etapa de mandat municipal com a una plataforma estable de participació i treball que aplega els agents educatius i socials de diversos àmbits territorials de la ciutat i de diferents espais d'intervenció socioeducativa.

El PECB expressa la vocació de Barcelona com a ciutat educadora, en la qual els agents educatius i socials es reconeixen com a tals i es plantegen col·lectivament quins són els grans reptes de l'educació a la ciutat.

Els Grups de Treball de participació del PECB tenen com a objectiu orientar i organitzar la seva tasca, centrada en la complicitat i l'acompanyament de l'entorn com a factor d'èxit de l'escola.

La situació econòmica actual ens emplaça a una planificació i priorització acurada de les polítiques públiques i fa necessari establir les aliances que sumin esforços per rendibilitzar recursos i fomentar la coresponsabilitat social.

El Departament d'Ensenyament participa en el Pla Nacional **"Impuls de la lectura: 100% lectors"** presentat pel Govern de la Generalitat establint com a objectiu estratègic la millora de l'èxit escolar de tot l'alumnat. I ho fa potenciant la lectura sistemàtica en totes les àrees i matèries del currículum al llarg de tota l'escolaritat bàsica per augmentar la competència comunicativa i lingüística i el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants i joves, sense oblidar-ne la competència lectora.

L'Ajuntament de Barcelona vol complementar les accions que, en execució d'aquest pla, està desenvolupant el Consorci d'Educació de Barcelona, mitjançant aquesta mesura de govern que està pensada per dur-la a terme en coordinació amb els centres escolars i fora de l'horari escolar, anant en la mateixa direcció del pla.

Cal continuar treballant en el foment de la comprensió lectora de l'alumnat, ja que un baix rendiment en aquest aspecte està vinculat a baixos resultats també en matemàtiques i ciències i, per tant, a un major risc de fracàs escolar (PISA 2009: avaluació de les desigualtats educatives a Catalunya. Ferran Ferrer, director. Fundació Jaume Bofill, 2011)

Un altre aspecte que s'ha de continuar treballant és en la disminució de les diferències de resultats en comprensió lectora entre l'alumnat nadiu i el no nadiu.³

També s'ha de continuar enfortint els hàbits lectors de l'alumnat, especialment **el plaer per la lectura**, ja que condicionen el rendiment acadèmic general. (Ferran Ferrer, director. Fundació Jaume Bofill, 2011)

La segona de les orientacions per a la millora de l'educació proposades a l'informe PISA 2009: avaluació de les desigualtats educatives a Catalunya, de la Fundació Jaume Bofill, advoca per tornar a situar **la comprensió lectora** al centre dels aprenentatges escolars ja des de les primeres etapes, promovent alhora el plaer de la pràctica lectora així com la lectura de textos en diversos formats i continguts. Per tant, i és una altra orientació, s'ha de treballar en la prevenció de les dificultats en comprensió lectora, ja des de les primeres etapes.

Desenvolupar-se plenament en la societat contemporània exigeix, més que mai, una bona competència lectora. Per escrit ens comuniquem, construïm i divulguem el coneixement, transmetem informació... La lectura és una porta d'entrada al coneixement, a l'aprenentatge al llarg de la vida i també al desenvolupament personal, identitari, emocional. Les noves tecnologies fan encara més patent la necessitat de lectors crítics.

Quan parlem de lectura ens referim a una activitat complexa que es desenvolupa al llarg de la vida, i que permet accedir a una varietat de textos cada vegada més gran i amb finalitats diverses -des de les estètiques, com en els textos literaris, fins a les més funcionals, com en els textos instructius- adoptant també una visió crítica. En cap cas podem pensar que és una tècnica que s'aprèn en un moment donat.

» 03. Principis, reptes i objectius prioritaris.

Els principis que regeixen aquesta acció educativa municipal són:

- ✓ Actuació integral. Que asseguri no solament competències i habilitats intel·lectuals sinó també socials per convida en societat i per desenvolupar-se harmoniosament.
- ✓ Inclusió i equitat. Per a tothom, que asseguri igualtat d'oportunitats i que aquestes igualtats es puguin gaudir amb independència de les circumstàncies de cada infant o família.
- ✓ Coresponsabilitat, perquè impulsa la suma d'esforços i compromís de les institucions, dels agents educatius, socials i econòmics.
- ✓ Cohesió amb referents clars compartits que facin possible una societat plural partint dels elements bàsics de la nostra identitat nacional.
- ✓ Proactivitat que impulsi el talent i l'esforç per aconseguir un model de societat que asseguri el creixement personal i col·lectiu, que tingui eines per adaptar-se i superar fets sobrevinguts i circumstàncies personals i familiars complexes.

I els reptes que es persegueixen amb la mesura de govern que es presenta són:

- ✓ Desenvolupar accions de suport per al desenvolupament de les competències lectores, molt especialment el gust per la lectura, d'infants entre 7 i 9 anys, vinculant aquestes accions a l'activitat escolar.
- ✓ Impulsar la implicació i suport a les famílies com a agents fonamentals de l'educació dels fills i filles amb accions lligades a enfortir les seves capacitats per acompanyar, estimular i orientar-ne la tasca escolar, tot establint continuïtats entre el context familiar i escolar.
- ✓ Treball conjunt i coordinat amb el teixit associatiu del territori, tot establint vincles escola-territori i amb el món universitari.

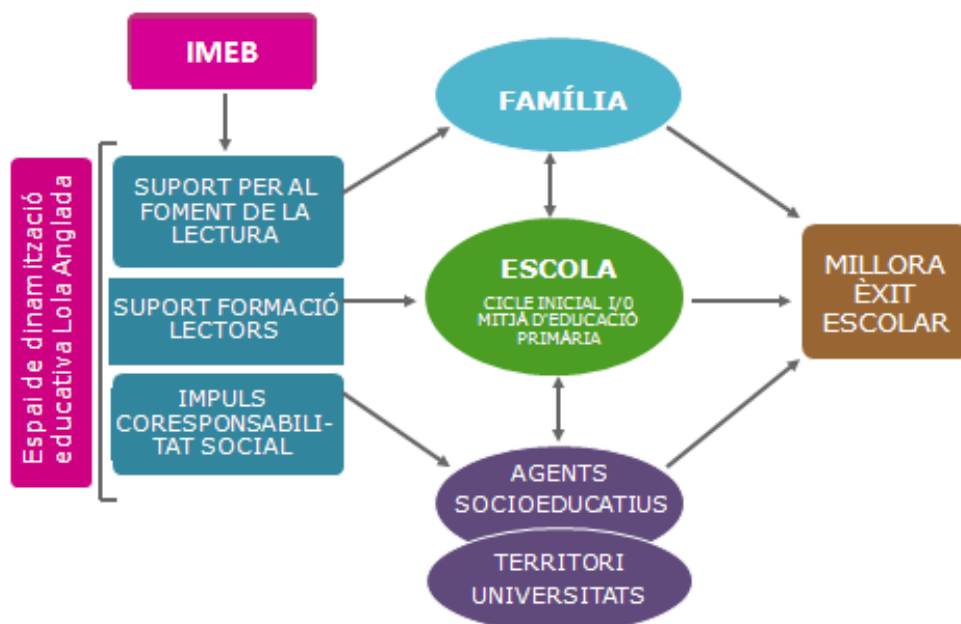
El programa té com a un dels objectius prioritaris contribuir a la millora de les competències lectores dels infants, que són claus per afavorir l'accés al coneixement i l'èxit escolar. També es plantegen objectius amb l'entorn familiar i social, on les complicitats i sinergies són indispensables per garantir l'impacte de les propostes.

- ✓ Millora de les destreses lectores dels infants:
 - Lectura expressiva.
 - Comprensió lectora.
 - Lectura crítica.
- ✓ Millora de l'hàbit lector dels infants participants:
 - Nombre de llibres llegits.
 - Adquisició d'hàbits de lectura com una opció d'oci personal.
- ✓ Millora de l'actitud cap a la lectura per part d'infants i famílies:
 - Percepció social (lectura com a eina).
 - Gust per la lectura (lectura com a oci, interès personal).
 - Autoimatge lectora.
- ✓ Contribuir a l'acompanyament adult del procés de formació de lectors:
 - Donar continuïtat a la tasca educativa dels centres educatius. Coordinació amb els centres per unificar criteris per assolir els objectius proposats.
 - Visibilitzar i afavorir la continuïtat de les pràctiques (lectores) família-escola-entorn social.
 - Reforçar la presència de la lectura en l'entorn social, desenvolupant activitats en col·laboració amb altres entitats...

» 04. Programa pilot a l'Eixample: SUPORT A LA LECTURA COM A PORTA D'ENTRADA AL CONEIXEMENT, Espai de dinamització educativa .

El programa s'estructura al voltant de la intervenció directa i continuada amb infants de primària de centres educatius sostinguts amb fons públics. Es proposa un acompanyament fora de l'horari escolar, de caràcter lúdic, orientat al suport del desenvolupament de les competències lectores, molt especialment el gust per la lectura; i coordinat amb la tasca escolar. La durada prevista de participació dels infants dins del programa serà almenys d'un any, per poder mesurar-ne l'impacte. Ara bé, la formació de lectors també requereix d'un entorn que acompanyi, aculli, doni sentit i valori la lectura, en totes les seves dimensions i varietats. Així, el programa es fonamenta en un treball compartit entre l'escola, la família i l'entorn.

L'estructura d'aquest programa, que s'està duent a terme a l'espai que ha deixat la Biblioteca Lola Anglada en ser traslladada és la següent:



Pel que fa als destinataris i col·laboradors, el programa s'adreça, en una fase inicial, a **infants de cicle inicial i mitjà d'entre 7 i 9 anys** (2n, 3r i 4rt d'educació primària) escolaritzats en centres educatius sostinguts amb fons públics del districte de l'Eixample (zona de l'Antiga i Nova Esquerra de l'Eixample). En aquesta etapa els alumnes estan desenvolupant processos bàsics de lecto-escriptura com són el descodificat, la comprensió de textos escrits senzills i la lectura expressiva en veu alta (alfabetització inicial), una fase especialment important ja que es tracta de destreses imprescindibles per esdevenir lectors crítics i competents. Una sòlida formació lectora és una bona garantia d'accés al coneixement i d'aprenentatge al llarg de la vida. Aquesta està fortament marcada per l'actitud envers la lectura i el valor que se li atorga en l'entorn social immediat. Així, a més de les destreses i habilitats cal incidir també en el gust per la lectura i la pròpia imatge lectora.

La concreció del perfil, com també la selecció dels infants participants en el programa, es decidirà amb les orientacions de les direccions i els equips docents dels centres educatius participants, coneixedors de les característiques i necessitats específiques de l'alumnat.

El programa també s'adreça a les **famílies dels infants** que hi participen, per tal d'oferir eines i recursos per estimular l'acompanyament en la formació de lectors en l'àmbit familiar, la qual cosa és una de les claus per incidir en l'aprenentatge inicial de la lectura i el necessari acompanyament també en etapes posteriors.

Les famílies hauran d'assumir el compromís d'acompanyar activament el procés lector dels infants i participar en les accions que s'acorden.

Pel que fa als **centres educatius**, esdevenen aliats indispensables amb els quals establir relacions de col·laboració i aconseguir una intervenció coherent i que suma esforços. Inicialment hi participaran tres centres educatius propers a l'espai de l'antiga biblioteca Lola Anglada.

Pel que fa a l'entorn, Barcelona compta amb una xarxa de **biblioteques** públiques municipals que són els espais públics de lectura i ofereixen infraestructures, textos i documents, propostes de dinamització o seleccions bibliogràfiques orientades a acollir lectors de totes les edats, com ara els infants i les seves famílies. Són, per tant, un altre aliat necessari amb el qual també compartim objectius.

El **teixit associatiu** del territori esdevé una altra peça important per acollir i acompanyar aquests lectors que tot just s'estan iniciant en la pràctica autònoma. Es preveu establir vincles de comunicació i col·laboració amb les entitats del territori per generar un entorn social favorable a la formació de lectors competents.

També es preveu establir vincles amb **el món universitari**, de cara a mobilitzar estudiants per participar activament en les diferents fases del programa.

Cal destacar les accions següents d'aquest programa

A.- Accions de suport per al foment de la lectura AMB INFANTS

Es preveu portar a terme tallers de lectura, dos cops per setmana, en finalitzar l'horari escolar, amb una durada d'1h 30', que inclou el desplaçament amb els dinamitzadors des del centre educatiu fins a l'espai de l'antiga biblioteca Lola Anglada. També es preveuen sessions especials orientades a visibilitzar el vessant més lúdic de la lectura.

Al llarg dels **tallers** està previst desenvolupar les propostes següents:

- ✓ Lectura extensa comentada, comprensió lectora: lectura compartida d'una o dues novel·les. El dinamitzador/a llegeix una novel·la en veu alta, cada dia un capítol (que serà punt de partida per a alguna petita proposta). Aquesta lectura pot ser gradualment assumida pels infants. La lectura compartida i comentada és una de les pràctiques que més contribueix a la formació de lectors. Permet accedir a textos de major complexitat que els que podem abordar individualment i, alhora, aprofundir en la lectura crítica –relació amb altres textos, experiències personals, anàlisi del llenguatge, de significats etc. per comprendre la intencionalitat i adoptar una opinió personal distanciada del text. Alhora, mitjançant la conversa literària la lectura es vivència i s'associa a una experiència plaent, de manera que s'estimula el gust per la lectura
- ✓ Aproximació a diversos gèneres, hàbit lector: presentació de diverses tipologies textuais i gèneres literaris a partir d'activitats basades en la dinamització i utilització dels textos.
- ✓ Portafoli de lectura, comprensió lectora i gust per la lectura: quadern personal o de bitàcola per registrar la pròpia història lectora. L'objectiu és valorar i reforçar l'autoimatge lectora tot visibilitzant la pròpia experiència (lectures realitzades) i recollint vivències que afavoreixin l'apropiació i interiorització de l'activitat.
- ✓ Lectura expressiva, comprensió lectora i gust per la lectura: millora de la lectura en veu alta (destresa relacionada amb la comprensió lectora), que pot afavorir la confiança en les pròpies capacitats de lectura. Preparació de petites gravacions que es poden editar i penjar a internet, representacions teatrals, etc.

- ✓ Maleta viatgera: selecció variada de documents (diferents gèneres, temàtiques i suports) que es presentarà als infants durant les sessions i que estarà disponible també per a les famílies. L'objectiu és estimular les lectures compartides a la llar i l'hàbit lector.

B. Accions de suport per al foment de la lectura en L'ÀMBIT FAMILIAR

Totes les iniciatives previstes tenen com a objectiu la sensibilització envers la importància de la lectura en el procés educatiu i d'aprenentatge de l'infant. Alhora pretenen la divulgació i facilitar d'eines i propostes senzilles per compartir la lectura amb els fills i filles. Aquestes es presentaran periòdicament, a través de les sessions amb els infants i també en sessions puntuals per a famílies orientades a intercanviar i proposar bones pràctiques a la llar.

- ✓ Sessions de caràcter informatiu amb l'objectiu d'afavorir les continuïtats i els vincles de col·laboració, recollir les valoracions de les famílies que permetin millorar-ne la intervenció i concretar els compromisos necessaris per aconseguir les fites del programa.
- ✓ Material de suport a les famílies, com ara la Maleta viatgera, que és la selecció variada de documents (diversos gèneres, temes i suports) que es presentarà als infants durant les sessions i que estarà disponible perquè les famílies puguin endur-se-la a casa durant una setmana. També comptarem amb un racó de suggeriments adreçats a les famílies on es podran trobar llibres, articles, pel·lícules, etc.
- ✓ Proposta de petits jocs lingüístics o propostes que impliquin pràctiques de lectura i/o escriptura, lligades a les activitats de les sessions amb els infants, que d'una manera lúdica es puguin incorporar a les activitats quotidianes familiars.
- ✓ Sessions de reflexió i comunicació sobre la formació de lectors en l'àmbit familiar. Aquestes sessions, conduïdes per especialistes, es realitzaran periòdicament, en el marc del Programa de Suport Educatiu a les Famílies de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona. Tenen com a objectiu donar valor a les bones pràctiques, conèixer-ne de noves, detectar necessitats i trobar mecanismes per satisfer-les.
- ✓ Compromisos de les famílies: Participar en les sessions previstes, Acompanyar activament el procés de formació lectora dels fills i filles fer pràctiques de lectura i jocs amb els fills i filles a casa.

C. Accions per acordar amb els CENTRES EDUCATIUS participants

La comunicació i la coordinació entre els centres educatius i l'equip tècnic del programa es consensuaran amb cadascun dels centres participants, segons la seva disponibilitat i procurant que siguin sostenibles i sostingudes. Aquesta coordinació ens ha de permetre:

- ✓ Intercanviar punts de vista, recollir aspectes a tenir en compte i valorar possibles concrecions o modificacions del pla previst, d'acord amb les necessitats específiques, com també recollir les aportacions al programa, pel que fa al contingut, la metodologia i l'avaluació.
- ✓ Consensuar els criteris de selecció dels infants participants i la relació amb les seves famílies.
- ✓ Conèixer l'espai on es desenvoluparà el programa i recollir suggeriments i aportacions al respecte.
- ✓ Establir un interlocutor de cadascun dels centres participants que mantindrà el contacte amb l'equip tècnic del programa.

D. Accions de suport per al foment de la lectura a L'ENTORN SOCIAL

Les propostes s'orienten a visibilitzar i estimular les activitats relacionades amb la lectura per afavorir un entorn social que acompanyi, aculli, doni sentit i valori la lectura, en totes les seves dimensions i varietats.

- ✓ Coordinació i comunicació amb la biblioteca Esquerra de l'Eixample-Agustí Centelles i la biblioteca Artur Martorell, de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona, per a l'intercanvi d'informacions, propostes i materials relatius al foment de la lectura d'infants i famílies.
- ✓ Col·laboració amb les entitats del territori: es preveu mantenir una comunicació amb les entitats interessades a participar en el projecte, tot establint formes de col·laboració i afavorint l'establiment de sinergies entre objectius comuns.
- ✓ Estem treballant amb el Consell de la Joventut de Barcelona la possibilitat d'implicar les entitats de lleure en la realització d'activitats en família els caps de setmana.

La primera fase pilot s'ha dut a terme amb una trentena d'infants que ens ha permès assentar les bases d'aquest programa i dissenyar les línies de futur. I ha tingut una molt bona acollida entre els participants.

» 05. Un programa cridat a estendre's a la resta de districtes de la ciutat.

La previsió per al curs 2012/2013 és que aquest programa es dugui a terme al districte de l'Eixample, en aquest espai de titularitat municipal que acollirà un centenar d'infants i les seves famílies. El cost aproximat d'aquesta actuació, per a l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona és de 45.000€.

La posada en marxa del programa implica una valoració inicial de les accions que en aquest sentit es desenvolupen a la ciutat i travar acords de col·laboració amb diverses institucions entre les qual destaquem:

- ✓ Departament d'Ensenyament. Direcció General Educació Infantil i Primària
- ✓ Direcció de Serveis a les Persones. Districte de l'Eixample
- ✓ Equip directiu i docent Escola Mallorca
- ✓ Consell Escolar de Centre. Escola Mallorca
- ✓ Equip directiu i docent centre privat concertat Sagrada Família
- ✓ Consell Escolar. Centre privat concertat Sagrada Família
- ✓ Equip directiu i docent Escola Auró
- ✓ Associacions de mares i pares de família de les escoles Auró, Mallorca i Sagrada Família
- ✓ Biblioteca Artur Martorell de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona
- ✓ Biblioteca Esquerra de l'Eixample-Agustí Centelles
- ✓ Biblioteques de Barcelona
- ✓ Fundació Jordi Sierra i Fabra
- ✓ Consell de la Joventut de Barcelona
- ✓ Serveis Socials de l'Eixample
- ✓ Facultat d'Educació Social i Treball Social. Fundació Pere Tarrés. Universitat Ramon Llull
- ✓ Associació de Mestres i Professors Jubilats RELLA
- ✓ Equip directiu centre privat concertat IPSE
- ✓ Centre d'Esplai El Boix
- ✓ L'Associació de Veïns i Veïnes de l'Esquerra de l'Eixample.
- ✓ Universitat de Barcelona

En aquest moment s'està treballant amb els districtes de Nou Barris i de Sants-Montjuïc per tal de trobar espais on dur a terme aquesta actuació, tot aplicant-hi els protocols, estructura i dinàmica abans descrita.

El creixement d'aquest programa vindrà determinat, a banda de les disponibilitats pressupostàries, per les necessitats i disponibilitats dels diferents districtes i de les avaluacions constants que es facin dels programes en vigor.

El programa preveu una avaluació participada i continua dels diferents destinataris i agents implicats. Estan previstes les següents accions:

- Amb els infants,

- ✓ El progrés en les habilitats i la comprensió lectora es fa a través de l'avaluació que cadascun dels centres educatius té previst per al seu alumnat. Fet que ens permetrà per una banda, veure els resultats que obtenen els alumnes que participen al programa i per una altra, copsar aspectes que ajudin a anar adequant les accions del programa al procés de cadascun dels infants. A finals de 4t de primària es fan les proves de comprensió lectora des de el Departament d'Ensenyament que també poden aportar elements de l'impacte del programa en els resultats dels alumnes avaluats.
- ✓ El seguiment del treball als tallers de lectura, es realitza tant en el grup reduït com en la lectura individualitzada. Els instruments són el diari de lectura de cadascun dels infants i el diari d'avaluació continuada dels dinamitzadors pel que fa al treball en petit grup.
- ✓ Els aspectes motivacionals. Es fa a través d'entrevista estructurada en petit grup.

- ✓ L'actitud dels infants que participen al programa vers la lectura i altres activitats relacionades a l'escola. Recull d'observacions periòdica i ordenada (full de seguiment individual) dels tutors i tutores dels centres educatius que participen al programa.
- ✓ Altres aspectes: assistència als tallers de lectura i altres activitats promogudes pel programa, comentaris recollits a través de les famílies, etc

- Amb les famílies,

- ✓ Sessions de suport educatiu a les famílies. Aplicació d'un qüestionari imprès de valoració de cada sessió. Així com també, un qüestionari on-line que recull la valoració del formador/a de cada sessió.
- ✓ Impacte de les eines i propostes pedagògiques proposades des del programa i treballades a casa. Mitjançant qüestionari imprès.
- ✓ Altres aspectes: assistència a les sessions de suport educatiu a les famílies, comentaris escrits de les famílies al quadern que acompanya la maleta viatgera i suggeriments i comentaris que es puguin fer arribar.

-Voluntariat educatiu per a la lectura individual

- ✓ Satisfacció de la seva tasca, de l'impacte en el treball amb els infants i del suport rebut per desenvolupar la seva tasca. Mitjançant qüestionari on-line, i en sessions periòdiques d'avaluació en grup.

- Activitats en famílies, obertes al barri.

- ✓ Les activitats es valoraren pel nombre de participants i a través de les valoracions conjuntes amb les entitats participants.

-Equip de gestió del programa.

- ✓ Reunions periòdiques de seguiment i valoracions de la pròpia tasca de l'equip i del programa.

- Altres propostes d'avaluació previstes per a la millora i observació de la qualitat i l'impacte del programa

- ✓ Comptarem amb les aportacions d'un grup d'estudiants de Màster universitari, que treballen al respecte.
- ✓ Previsió de creació d'una Comissió de Seguiment, formada pels diferents agents educatius i socials.